

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक ग्रापाधो-११०८/प्र.क्र.६२/पापु-०७
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ दिनांक १८ जून, २००८

- वाचा:** १) शासन निर्णय, पा.पु.व स्व.वि.क्र. ग्रापापु-१००१/प्र.क्र.१९०/पापु-०७,
दिनांक ३ सप्टेंबर, २००१
- २) शासन परिपत्रक, पा.पु.व स्व. वि. क्र. ग्रापापु-१००२/प्र.क्र.५३२/पापु-०७,
दिनांक २३ मार्च, २००२.
- ३) शासन परिपत्रक, पा.पु.व स्व. वि. क्र. ग्रापापु-१००५/प्र.क्र.१३/पापु-०७,
दिनांक १८ फेब्रुवारी, २००५
- ४) शासन पत्र क्र.आरएसपीएमयु /टीए/टीएसपी/पापु-११, दिनांक १ जुन, २००४
- ५) शासन पत्र क्र.तांस-२००६/सर्वसा/प्र.क्र.१३६/पापु-११, दिनांक ६ जुन, २००६
- ६) शासन पत्र क्र.जलस्व-२००६/सर्वसा/प्र.क्र.१३६/पापु-११,
दिनांक १०नोव्हेंबर, २००६

प्रस्तावना:

सन २००० पासून राज्यात ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रम मागणी आधारीत समूह सहभागाच्या लोकाभिमुख धोरणानुसार राबविण्यात येत आहे. संदर्भ क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये या धोरणाचे अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत.

२. संदर्भ क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये या धोरणाच्या प्रत्यक्ष अंमलबजावणीमध्ये येणा-या अडचणींबाबत मार्गदर्शन करण्यात आलेले आहे. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेसाठीच्या प्राधान्य यादीत नाव आल्यानंतर संबंधित ग्रामपंचायतीने / गावाने प्राकलने व आराखडे (Plans and Estimates) तयार करण्यासाठी ग्रामसभेच्या मान्यतेने तांत्रिक सेवा पुरवठादार संस्थेची (Technical Service Provider) निवड करावयाची आहे. यासाठी या संस्थांना एकुण योजनेच्या भांडवली खर्चाच्या कमाल २ टक्के पर्यंत प्रत्यक्ष खर्चाच्या अधिन राहून निधी अनुज्ञेय राहिल. प्रकल्प व्यवस्थापन व तांत्रिक पर्यवेक्षणासाठी एकुण योजनेच्या भांडवली खर्चाच्या कमाल ५ टक्के पर्यंत प्रत्यक्ष खर्चाच्या अधिन राहून निधी अनुज्ञेय राहिल.

३. संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन परिपत्रकान्वये जिल्हास्तरावर सक्षम तांत्रिक सेवा पुरवठादारांचे एक पॅनल खुल्या व पारदर्शक पध्दतीने तयार करुन गावांना उपलब्ध करुन द्यावे हे पॅनल वेळोवेळी अद्यावयात करावे, अथवा गावाकडून तक्रारी आल्यास चौकशी करुन या पॅनल मधील तंत्रज्ञांना काळया यादीतही टाकावे. मात्र या पॅनलवरील कोणत्या तंत्रज्ञाची निवड करावी याचा अंतिम निर्णय संबंधित ग्रामपंचायतीचा / गावाचा / ग्रामसभेचा राहिल. तसेच योजनेच्या एकुण प्रत्यक्ष खर्चाच्या २ टक्के पर्यंत खर्च प्रशासकीय कामासाठी करण्याची अनुमती ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीस देण्यात आलेली आहे. जर महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, जिल्हा परिषद किंवा भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा यांना TSP म्हणून नेमायचे असेल तर तसा ठराव ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती कडून घेऊनच या संस्थांना दयावयाची रक्कम योजनेच्या निधीतून वळती करुन त्यांना देण्यात यावी.

४. जलस्वराज्य प्रकल्पांतर्गत राबविण्यात येत असलेल्या काही पथदर्शी योजनांमध्ये गावांनी तांत्रिक सेवा पुरवठादार म्हणून निवडलेल्या खाजगी अभियंत्यांनी त्यांची कामे पुरेशा जबाबदारीने पार न पाडता संपूर्ण २ टक्के शुल्काची आकारणी करुन त्यानंतर योजनेच्या कामाकडे दुर्लक्ष केल्याचे निदर्शनास आले होते. त्यानंतर जलस्वराज्य प्रकल्पाने त्यांच्या संदर्भ क्र.४ येथील पत्रान्वये या तांत्रिक सेवा पुरवठादार संस्थांची अनुभव व क्षमता तसेच नोंदणीसाठीचे नियम याबाबत सूचना निर्गमित केल्या आहेत.

५. तांत्रिक सेवा पुरवठादारांना योजनेच्या नियोजन, संकल्पन, अंदाजपत्रक व आराखडे तयार करणे यासाठी योजनेच्या एकुण किमतीच्या २ टक्के तर प्रकल्प व्यवस्थापन व तांत्रिक पर्यवेक्षणासाठी योजनेच्या एकुण किमतीच्या ५ टक्के या प्रमाणे शुल्क देण्यात येते. तर, योजनेच्या एकुण प्रत्यक्ष खर्चाच्या २ टक्के पर्यंत खर्च प्रशासकीय कामासाठी करण्याची अनुमती ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीस देण्यात आलेली आहे. योजनेची किंमत जितकी जास्त तितके हे शुल्क प्रशासकीय खर्च जास्त अशी परिस्थिती असल्याने याबाबत होणा-या अनियमितता व प्राप्त माहितीचे अनुषंगाने संदर्भ क्र.५ व ६ येथील शासन पत्रान्वये या शुल्काची / प्रशासकीय खर्चाची पुर्नरचना करण्यात आली आहे.

६. वरील प्रमाणे केलेली शुल्काची पुर्नरचना ही जलस्वराज्य प्रकल्पाकरीता लागू असल्याने जलस्वराज्य प्रकल्पासह ग्रामीण पाणी पुरवठ्याच्या अन्य कार्यक्रमांतर्गत घेण्यात येणा-या पाणी पुरवठा योजनांसाठी देखील ही शुल्क पुर्नरचना लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या बाबी विचारात घेता ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमांतर्गत महाजल (किमान गरजा कार्यक्रम), केंद्र पुरस्कृत वर्धितवेग ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रम (ARWSP) सर्व बाह्य अर्थसहाय्यीत प्रकल्पांतर्गत (जलस्वराज्य प्रकल्पासह) राबविण्यात येणा-या ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी नेमण्यात आलेल्या तांत्रिक सेवा पुरवठादारांची कार्यपद्धती व त्यांना अदा करावयाच्या शुल्काची तसेच प्रशासकीय व किरकोळ खर्चाची पुर्नरचना करण्यास शासन मान्यता देत आहे.

२. तांत्रिक सेवा पुरवठादारांनी केलेले काम व त्यानुसार त्यांना अदा करावयाचे शुल्क याबाबतची कार्यपद्धती पुढीलप्रमाणे राहिल.

अ) अंदाजपत्रके व आराखडे तयार करण्यासाठी ग्राम आरोग्य, पोषण, पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीने तांत्रिक सेवा पुरवठादाराची विहित कार्यपद्धतीने निवड केल्यानंतर त्यांना अंदाज पत्रके आराखडे तयार करून देण्याच्या सूचना समितीकडून देण्यात येतील. यावेळी त्यांना या शासन निर्णयानुसार देय होणा-या एकूण शुल्काच्या ५० टक्के शुल्क अदा करण्यात यावे. अंदाजपत्रके व आराखडे तांत्रिक सेवा पुरवठादाराकडून सादर झाल्यानंतर उर्वरित शुल्काच्या ५० टक्के शुल्क अदा करण्यात यावे. योजनेची कामे अंदाजपत्रके व आराखड्याबर हुकुम पूर्ण झाल्यानंतर व याबाबत ग्राम आरोग्य, पोषण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीची खात्री झाल्यानंतर उर्वरित शुल्क अदा करण्यात यावे.

ब) योजनेच्या व्यवस्थापनासाठी व तांत्रिक पर्यवेक्षणासाठी नियुक्त करण्यात आलेल्या तांत्रिक सेवा पुरवठादार संस्थेस त्यांना अनुज्ञेय होणारे शुल्क हे

योजनेच्या कामाचे प्रत्यक्ष योजना कार्यान्वित होईपर्यंतच्या कालावधीचे समान टप्पे तयार करून (कमाल ५ टप्पे) त्याप्रमाणे निर्धारित करावे. हे टप्पे स्रोताचे बांधकाम, मुख्य साठवण टाकीपर्यंतच्या पाईपलाईनचे बांधकाम, साठवण टाकीचे बांधकाम, वितरण व्यवस्थेचे बांधकाम व योजनेची उर्वरित किरकोळ कामे व चाचणी याप्रमाणे निर्धारित करता येतील. यामध्ये सुसुत्रता आणून वा एकाच वेळेस एकापेक्षा अधिक टप्प्यांची कामे सुरु केल्यास त्याअनुषंगाने सुधारित टप्पे तयार करण्यास समितीस ग्रामसभेची मान्यता घ्यावी लागेल. प्रत्येक टप्प्याचे काम पूर्ण झाल्यानंतरच त्या टप्प्याचे शुल्क अदा करावे. शेवटच्या टप्प्याचे शुल्क हे योजना प्रत्यक्ष कार्यान्वित झाल्यानंतरच अदा करण्यात यावे.

क) शक्यतो अंदाजपत्रके व आराखडे व तांत्रिक पर्यवेक्षकाचे काम एकाच टी.एस.पी. कडे द्यावे.

३. ग्रामपंचायतींनी योजनेचे नियोजन, संकल्पन, अंदाजपत्रके व आराखडे यासाठी तसेच योजनेचे व्यवस्थापन व तांत्रिक पर्यवेक्षणासाठी जिल्हास्तरावर निश्चित केलेल्या खाजगी तांत्रिक सेवा पुरवठादारांकडून अथवा जिल्हा परिषदेस, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणेस तांत्रिक सेवा पुरवठादार म्हणून निवडता येईल. या तांत्रिक सेवा पुरवठादारांना खालीलप्रमाणे शुल्क अदा करण्यात यावे.

(अ) खाजगी तांत्रिक सेवा पुरवठादारांना अदा करावयाच्या शुल्काची पुनरचना पुढील प्रमाणे करण्यात येत आहे:

पाणी पुरवठा योजनेची किंमत (रुपये लक्ष मध्ये)	नियोजन, संकल्पन, अंदाजपत्रके व नकाशे इत्यादी तयार करण्यासाठीचे शुल्क		प्रकल्प व्यवस्थापन व तांत्रिक पर्यवेक्षणासाठीचे शुल्क		एकुण रक्कम
	टक्के	रक्कम (रुपये हजारात)	टक्के	रक्कम (रुपये हजारात)	
२०.०० पर्यंत	२	४०,०००	५	१,००,०००	१,४०,०००
२०.०१ ते १००.०० पर्यंत (सरासरी २५.००)		किमान ४०,००० ते कमाल ७५,०००		किमान १,००,००० ते कमाल १,५०,०००	किमान १,४०,००० ते कमाल २,२५,०००
१००.०१ ते		किमान ७५,००० ते		किमान १,५०,००० ते	किमान

३००.०० पर्यंत		कमाल १,००,०००		कमाल १,७५,०००	२,२५,००० ते कमाल २,७५,०००
३००.०१ ते ५००.०० पर्यंत		किमान १,००,००० ते कमाल १,२५,०००		किमान १,७५,००० ते कमाल २,००,०००	किमान २,७५,००० ते कमाल ३,२५,०००
५००.०१ व त्यापेक्षा जास्त		किमान १,२५,००० ते कमाल १,५०,०००		किमान २,००,००० ते कमाल २,५०,०००	किमान ३,२५,००० ते कमाल ४,००,०००

(ब) जिल्हा परिषद, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा इत्यादी शासकीय, निमशासकीय संस्थांची तांत्रिक सेवा पुरवठादार म्हणून निवड केल्यास त्यांना अदा करावयाचे शुल्क पुढील प्रमाणे राहिल:

पाणी पुरवठा योजनेची किंमत (रुपये लक्ष मध्ये)	नियोजन, संकल्पन, अंदाजपत्रके व नकाशे इत्यादी तयार करण्यासाठीचे शुल्क		प्रकल्प व्यवस्थापन व तांत्रिक पर्यवेक्षणासाठीचे शुल्क		एकुण रक्कम
	टक्के	रक्कम (रुपये हजारात)	टक्के	रक्कम (रुपये हजारात)	
२०.०० पर्यंत	२	४०,०००	५	१,००,०००	१,४०,०००
२०.०१ ते १००.०० पर्यंत (सरासरी २५.००)	१	किमान ४०,००० ते कमाल १,००,०००	३	किमान १,००,००० ते कमाल ३,००,०००	किमान १,४०,००० ते कमाल ४,००,०००
१००.०१ ते ३००.०० पर्यंत	०.५	किमान १,००,००० ते कमाल १,५०,०००	२	किमान ३,००,००० ते कमाल ६,००,०००	किमान ४,००,००० ते कमाल ७,५०,०००
३००.०१ ते ५००.०० पर्यंत		किमान १,५०,००० ते कमाल २,००,०००		किमान ६,००,००० ते कमाल ६,५०,०००	किमान ७,५०,००० ते कमाल ८,५०,०००
५००.०१ व त्यापेक्षा जास्त		किमान २,००,००० ते कमाल २,५०,०००		किमान ६,५०,००० ते कमाल ७,००,०००	किमान ८,५०,००० ते कमाल ९,५०,०००

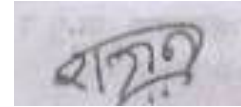
(क) प्रशासकीय व किरकोळ खर्चासाठीची शुल्क मर्यादा पुढील प्रमाणे सुधारीत करण्यात येत आहे:

पाणी पुरवठा योजनेची किंमत (रुपये लक्ष मध्ये)	प्रशासन व किरकोळ खर्च	
	टक्के	रक्कम (रुपये हजारात)
२०.०० पर्यंत	२	४०,०००
२०.०१ ते ४०.०० पर्यंत	१.५	किमान ४०,००० ते कमला ६०,०००
४०.०१ व त्यापेक्षा जास्त	१	किमान ६०,००० ते ७५,०००

४. या शुल्क रचनेमध्ये बदल करण्याचे अधिकार शासनास राहतील. सदर आदेश तात्काळ लागू होतील.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००८०५१५१६३९२७००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ. राजन खोब्रागडे)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,
मा.मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव,
मा.राज्यमंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव
विभागीय आयुक्त (सर्व)
सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई
संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी,
सर्व अधिक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
सर्व कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद
महालेखापाल, महाराष्ट्र -१ मुंबई (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
महालेखापाल, महाराष्ट्र -२ नागपूर (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई
उप मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नाशिक, पुणे, औरंगाबाद, अमरावती व नागपूर
सर्व प्रादेशिक उपसंचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा
सर्व प्रादेशिक मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
सर्व जिल्हा वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा
सर्व कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

सर्व गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती
नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
मंत्रालयातील इतर सर्व विभाग,
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने
निवडनस्ती, कार्यासन क्रमांक पापु-०७